

Titulació	Tipus	Curs
2501915 Ciències Ambientals	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Marta Fonolleda Riberaigua

Correu electrònic: marta.fonolleda@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Haver cursat el primer cicle del grau de Ciències Ambientals.

Objectius

L'assignatura Educació i Comunicació Ambiental té una intenció molt professionalitzadora, en el sentit d'aportar elements útils per al desenvolupament de la professió: tracta d'incorporar perspectives, metodologies i tècniques concretes, així com petites experiències pràctiques, que permetin participar en programes i institucions relacionats amb l'educació, la comunicació i la divulgació.

Els objectius previstos són:

- Conèixer diversitat d'enfocaments en l'Educació, la Comunicació i la Divulgació Ambiental.
- Identificar i valorar les aportacions de l'Educació, la Comunicació i la Divulgació Ambiental en la formació dels ciutadans.
- Explorar, identificar i manejar estratègies, recursos i instruments de l'Educació, la Comunicació i la Divulgació Ambiental.
- Dissenyar i analitzar pràctiques d'Educació, de Comunicació i de Divulgació Ambiental en contextos diversos

Competències

- Analitzar i utilitzar la informació de manera crítica.
- Aplicar amb rapidesa els coneixements i habilitats en els diferents camps involucrats en la problemàtica ambiental, i aportar-hi propostes innovadores.
- Aprendre i aplicar els coneixements adquirits a la pràctica i a la resolució de problemes.
- Demostrar iniciativa i adaptar-se a problemes i situacions nous.
- Demostrar interès per la qualitat i la praxi de la qualitat.
- Demostrar un coneixement adequat i utilitzar les eines i els conceptes de les ciències socials més rellevants en medi ambient.

- Demostrar un coneixement adequat i utilitzar les eines i els conceptes de les disciplines científiques més rellevants en medi ambient.
- Desenvolupar estratègies de comunicació ambiental, incloent-hi els riscos ambientals.
- Integrar els aspectes físics, tecnològics i socials que caracteritzen la problemàtica ambiental.
- Obtenir informació i textos escrits en llengües estrangeres.
- Recollir, analitzar i representar dades i observacions, tant quantitatives com qualitatives, utilitzant de forma segura les tècniques adequades d'aula, de camp i de laboratori.
- Transmetre adequadament la informació, de forma verbal, escrita i gràfica, i utilitzant les noves tecnologies de comunicació i informació.
- Treballar amb autonomia.
- Treballar en equip desenvolupant els valors personals quant al tracte social i al treball en grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i utilitzar la informació de manera crítica.
2. Aprendre i aplicar els coneixements adquirits a la pràctica i a la resolució de problemes.
3. Comunicar els problemes ambientals amb l'atenció adequada als problemes de risc ambiental i les regulacions rellevants en els camps de la seguretat i la salut ambiental.
4. Conèixer les principals teories i metodologies de l'educació i comunicació ambiental i tenir la capacitat per aplicar als casos pràctics aquests ensenyaments teòrics.
5. Demostrar coneixement d'algun dels àmbits principals de les disciplines científiques en medi ambient.
6. Demostrar coneixement d'algun dels àmbits principals de les disciplines socials en medi ambient.
7. Demostrar iniciativa i adaptar-se a problemes i situacions nous.
8. Demostrar interès per la qualitat i la praxi de la qualitat.
9. Identificar els processos de ciències, ciències de la vida i ciències socials en l'entorn mediambiental i valorar-los adequadament i originalment.
10. Observar, reconèixer, analitzar, mesurar i representar adequadament i de manera segura processos mediambientals.
11. Obtenir informació i textos escrits en llengües estrangeres.
12. Transmetre adequadament la informació, de forma verbal, escrita i gràfica, i utilitzant les noves tecnologies de comunicació i informació.
13. Treballar amb autonomia.
14. Treballar en equip desenvolupant els valors personals quant al tracte social i al treball en grup.

Continguts

- Concepte i història de l'Educació Ambiental
- Finalitats i enfocaments metodològics de l'Educació i la Comunicació Ambiental
- Estratègies, recursos, materials i instruments en l'Educació i la Comunicació Ambiental en diferents àmbits d'intervenció
- Educació i Comunicació Ambiental i pensament complex
- Criteris de qualitat en Educació i Comunicació Ambiental
- Periodisme ambiental i gèneres periodístics
- Internet, medi ambient i divulgació científica
- Disseny, elaboració i avaluació d'un projecte d'Educació, Comunicació o Divulgació Ambiental

Activitats formatives i Metodologia

Títol

Hores ECTS Resultats d'aprenentatge

Tipus: Dirigides

Discussió i resolució de casos, problemes i exercicis.	20	0,8	7, 2, 10, 14, 13
Seminaris	8	0,32	12, 3, 8, 7, 5, 6, 9, 11, 10, 14
Teoria. Classes expositives	22	0,88	12, 1, 3, 8, 5, 6, 9, 4, 2, 10, 14
Tipus: Supervisades			
Pràctiques d'aula. Treball en grups reduïts tutoritzat pel professorat	20	0,8	12, 1, 3, 8, 7, 5, 6, 9, 4, 2, 10, 14, 13
Tipus: Autònomes			
Anàlisi de lectures, propostes d'innovació didàctica, disseny d'activitats, redacció d'informes	68	2,72	3, 8, 7, 9, 11, 2, 14, 13

L'activitat formativa es desenvoluparà a partir de:

- Classes expositives sobre qüestions teòriques, realitzades per part del professorat o d'experts convidats
- Lectura, anàlisi i discussió d'articles i fonts documentals
- Pràctiques d'aula: comentari de casos reals, resolució de problemes o exercicis
- Sortides
- Tutories

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	20%	2	0,08	12, 1, 8, 7, 5, 6, 9, 4, 2, 10, 13
Examen parcial	20%	3	0,12	12, 1, 3, 8, 7, 5, 6, 9, 4, 2, 10
Tasques de seguiment	15%	2	0,08	12, 1, 3, 8, 7, 11, 4, 2, 10, 14, 13
Treball en grup	45%	5	0,2	12, 1, 3, 8, 7, 9, 11, 4, 2, 10, 14, 13

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant diversitat d'activitats formatives:

- Examen parcial que es realitzarà el dia assignat des del Grau de Ciències Ambientals. 20%

- Examen final que es realitzarà el dia assignat des del Grau de Ciències Ambientals. 20%
- Treball en grup. 45%
- Tasques de seguiment. 15%

Per aprovar l'assignatura cal obtenir un mínim de 5/10 en cadascuna de les activitats d'avaluació.

Per a la recuperació de l'examen parcial i final cal haver tret com a mínim un 3.5/10 i haver mostrat una actitud i una participació positiva durant el curs. Les tasques de seguiment i el treball en grup no son recuperables. Si s'aprova la recuperació, la nota final de l'assignatura serà de 5/10.

Si l'alumne només ha estat avaluat com a màxim d'un 25% de les activitats d'avaluació i abandona, la qualificació final serà de NO AVALUABLE.

L'assistència a classe i la participació activa i compromesa són imprescindibles: la dinàmica dels projectes no funcionarà si no s'assisteix a classe.

La copia o plagi constitueixen un delictes que pot representar suspendre l'assignatura.

Bibliografia

AMAT, A.; ESPINET, M.; SANMARTÍ, N. (2021). *Els reptes pedagògics de l'educació ambiental: la construcció d'experiències socioambientals autèntiques orientades a la transformació*. www.sostenible.cat.
<https://www.sostenible.cat/reportatge/els-reptes-pedagogics-de-leducacio-ambiental-la-construccio-dexperiencie>

BONIL, J.; PUJOL, R.M. (2011). Educación científica a propósito de la palabra crisis. *Enseñanza de las ciencias*. 29(2) pp. 252-261

BONIL, J.; JUNYENT, M.; PUJOL, R.M. (2010). Educación para la sostenibilidad desde la perspectiva de la complejidad. *Revista EUREKA, Enseñanza y Divulgación de Ciencias*, 7, 198-215.
<https://revistas.uca.es/index.php/eureka/article/view/2644>

BONIL, J.; CALAFELL, G. (2014) Identificación y caracterización de las concepciones de medio de un grupo de profesionales de la educación ambiental. *Enseñanza de las Ciencias*, 32.3, 205-225

CALVET, L. et al. (2022). *Terra d'aprenentatges. Dotze belles històries per a l'agroecologia escolar a Catalunya*. Sant Cugat del Vallès: Pol·len Edicions

DOBON, J.; FONOLLEDA, M. (2021). Diseño de salidas escolares de calidad. *Cuadernos de Pedagogía*, (521), 48-56.

ENCISO, J. [coord.] (2023). *Alerta greenwashing. El ecoblanqueo en España*. Sant Cugat del Vallès: Pol·len Edicions.

GARCIA, R.; JUNYENT, M.; FONOLLEDA, M. (2017). [How to assess professional competencies in Education for Sustainability? An approach from a perspective of complexity](https://doi.org/10.1108/IJSHE-03-2016-0055). *International Journal of Sustainability in Higher Education*, Vol. 18 No. 5, pp. 772-797. <https://doi.org/10.1108/IJSHE-03-2016-0055>

HERRERO, Y. (2014). Producir y trabajar para mantener la vida humana. (134), 54-61.
https://vientosur.info/wp-content/uploads/spip/pdf/VS134_Y_Herrero_Producir_trabajar_mantener_vida.pdf

FONOLLEDA, M.; FABRIZIO, T.; De FREITAS, D. (2014), [La escuela y la ciudad en conexión: un análisis de la perspectiva escalar con profesores en formación](https://revistas.rcaap.pt/interaccoes/article/view/6377). *Interaccoes*, Vol. 10, Num. 31.
<https://revistas.rcaap.pt/interaccoes/article/view/6377>

FONOLLEDA, M.; BONIL, J.; PUJOL, R.M. (2013). [Exploración de los modelos explicativos sobre movilidad desde la perspectiva de la complejidad](https://ddd.uab.cat/record/175267). *Enseñanza de las ciencias*, Núm. Extra (2013), 1301-1305.
<https://ddd.uab.cat/record/175267>

FRANQUESA, T. (1998). *Guia Hàbitat: activitats per a l'educació ambiental*. Barcelona: Institut d'Educació, Direcció de Serveis Educatius, Ajuntament de Barcelona. <https://www.sostenible.cat/article/guia-habitat-activitats-per-a-leducacio-ambiental>

GUTIÉRREZ, JM.; GUZMAN, JI. (2024). *Educación ecosocial a la luz de los siete saberes de Edgar Morin*. <https://www.miteco.gob.es/es/ceneam/recursos/materiales/educacion-ecosocial-siete-saberes-edgar-morin.html>

INNERARITY, D. (2010). Incertesa i creativitat. Educar per a la societat del coneixement. *Debats d'educació*, 18. <http://www.debats.cat/sites/default/files/debats/pdf/incertesa-creativitat.pdf>

JOSÉ, BM.; MURGA, MA.; NOVO, M. (2019). La Educación Ambiental en el S. XXI. *Revista De Educación Ambiental y Sostenibilidad*, 1(1), 1103-1115. <https://revistas.uca.es/index.php/REyS/article/view/4979>

MORÍN, E. (2000). *Els set coneixements necessaris per a l'educació del futur*. UNESCO. <https://catesco.org/wp-content/uploads/2022/10/Els-set-coneixements-necessaris-per-a-leducacio-del-futur-4.pdf>

PUJOL, R.M. (1999). Ambientalització i escola. *Perspectiva Escolar*, 235, 2-8 . <https://www.rosasensat.org/revista/ambientalitzacio-i-escola-num-235/>

RAMON-CORTÉS, F. (2014). *L'illa dels 5 fars*. Barcelona: Grup62.

SANMARTÍ, N. (2010). *Avaluar per aprendre. L'avaluació per millorar l'aprenentatge de l'alumnat en el marc del currículum per competències*. Barcelona: XTEC. <https://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0024/fc53024f-626e-423b-877a-93214>

SAUVÉ, L. (1999). Environmental education, between Modernity and Postmodernity. *Canadian Journal of Environmental Education*, 4, 9-35. https://www.researchgate.net/publication/265540032_Environmental_Education_Between_Modernity_and_Postm

SAUVÉ, L. (2004). *Una cartografia de corrientes de educació ambiental*. A Sato, M.; Carvalho, I.; (Orgs). *A pesquisa em educação ambiental: cartografias de uma identidade narrativa em formação*. Porto Alegre: Artmed. <https://laboratoriogrecia.cl/wp-content/uploads/2016/04/Lucia-SauveEAM3.pdf>

VVAA. (2017). *Educació ambiental. D'on venim? Cap on anem?*. Diputació de Barcelona. https://llibreria.diba.cat/cat/llibre/educacio-ambiental_58193

VVAA. (2021). *Fora de classe! Guia de criteris de qualitat per a les activitats d'educació ambiental*. SCEA. <https://scea.cat/que-fem/projectes/guia-fora-de-classe/>

WEBER, A. (2022). *Vivificar: una poètica para el Antropoceno*. Editorial Kairós

Programari

No es requereix programari específic.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	1	Català	primer quadrimestre	tarda

PROVISIONAL